

РЕШЕНИЕ

№ 201

гр. София, 24.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 6-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на осми март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Иван Иванов

Членове: Зорница Хайдукова
Валентин Бойкинов

при участието на секретаря Невена Б. Георгиева
като разгледа докладваното от Зорница Хайдукова Въззивно търговско дело
№ 20231001000098 по описа за 2023 година

Производството е по чл. 258 ГПК - чл. 273 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на ищеца П. Т. Т. срещу решение № 1310 от 22.11.2022г. по т.д. 274/2022г. по описа на Софийски градски съд, ТО, VI – 12 с-в, с което е отхвърлен предявения от П. Т. иск по чл. 124, ал. 1 ГПК срещу „Напоителни системи“ ЕАД за установяване на съществуване на правоотношение между страните, възникнало въз основа на договор за управление № РД 58-32 от 13.04.2021г. като член на съвета на директорите на „Напоителни системи“ ЕАД. Жалбоподателят поддържа обжалваното решение да е неправилно предвид постановяването му в нарушение на процесуалния закон, материалния закон и с оглед на неговата необоснованост. Излага съдът да е нарушил процесуалния закон като не е дал указания на ищеца относно фактите и обстоятелствата, които следва да докаже. Сочи решението да е лишено от мотиви като съдът не е обсъдил доводите на страните, нито събраните по делото доказателства. Жалбоподателят поддържа за него да е налице правен интерес от предявения иск, доколкото с решението на министъра на земеделието, с което е освободен като член на съвета на директорите, са нарушени негови права и

законни интереси. Излага оспорваното решение да е взето в нарушение на чл. 21, ал. 1 ЗПП, която предвижда членовете на органите на управление да се избират и назначават след конкурс, по която причина е и нищожно. Цитира и други разпоредби на ЗПП и ППЗПП, в нарушение на които е взето решението от принципала на „Напоителни системи“ ЕАД за неговото освобождаване като член на съвета на директорите. Поддържа определящо за прекратяване на мандатното правоотношение да не е субективната преценка на принципала и основаното на нея решение за освобождаване на ангажираното с участие в управлението физическо лице, а наличието на конкретно обстоятелство, обуславящо основание за прекратяване на договора по смисъла на чл. 24 ЗПП. Излага да е въпрос на отговорно държавническо отношение фактическото упражняване на правомощията, произтичащи от отстояваното мандатно правоотношение. Сочи единствено съдът да може да прецени дали и доколко в контекста на управление на държавното предприятие замяната на представляващия го попада в обхвата на предписаната от закона гаранция за независимост на управителното тяло на публичното предприятие. По тези доводи моли обжалваното решение да бъде отменено изцяло и постановено друго, с което искът да бъде уважен. Претендира присъждане на разноски по делото.

Въззиваемата страна, „Напоителни системи“ ЕАД, оспорва въззивната жалба като неоснователна. Поддържа решението да е правилно като постановено при спазване на материалния закон и да е обосновано от събраните по делото и обсъдени с решението доказателства. Сочи правилно първоинстанционният съд да е приел, че съгласно чл. 221, т. 1 ТЗ общото събрание, респективно едноличният собственик на капитала, освобождава членовете на съвета на директорите, като предвид нормата на чл. 233, ал. 4 от ТЗ те могат да бъдат освободени и преди изтичането на мандата, за който са избрани. Излага свободата на ОС, респективно на едноличния собственик на капитала, да освободи член на съвета на директорите по всяко време да е императивно уредена от законодателя и да произтича от свободната оттегляемост на мандата. Поддържа изброените хипотези в специалната норма на чл. 24 ЗПП за предсрочно прекратяване на мандатното правоотношение да не засягат валидността на решението на принципала за оттегляне на овластяването, в който смисъл цитира практиката по определение № 50428 от 17.10.2022г. по ч.т.д. 1627/2022г., I ТО на ВКС. По

тези доводи моли въззивната жалба да не бъде уважена. Претендира присъждане на разноси по делото.

Предвид нормата на чл. 269 ГПК въззивната инстанция дължи проверка за валидността на решението, за неговата допустимост, в обжалваната част, а за правилността му единствено на въведените в жалбата основания и при съблюдаване правилното приложение на относимите императивни материалноправни норми.

При изпълнение правомощията си по чл. 269 ГПК настоящият въззивен състав намира обжалваното решение за валидно.

Решението е недопустимо по следните мотиви:

Нормата на чл. 2 ГПК урежда задължението на съда да разгледа и разреши всяка подадена до него молба за защита и съдействие. При изпълнение на последното си задължение съдът, воден от основния принцип за служебно начало в гражданския процес – чл. 7 ГПК, следи за допустимостта и надлежното извършване на процесуалните действия от страните и в частност за допустимостта на сезирания го иск – чл. 130 ГПК. При извършване на последната преценка съдът съобразява всички известни по делото, общоизвестни и служебно известни му факти и обстоятелства.

Законът принципно допуска предявяването на иск за установяване съществуването на правоотношение, но обуславя последното от установен по делото интерес за ищеца от търсената защита – чл. 124, ал. 1 ГПК. И при дадена възможност на ищеца с разпореждане от 17.02.2022г. последният не легитимира интереса си от предявения иск. Изрично поддържа да е освободен като член на съвета на директорите на „Напоителни системи“ ЕАД с решение на министъра на земеделието по протокол № РД 59-5/02.02.2022г., но сочи решението да е постановено в нарушение на законови изисквания, което според ищеца го определя като незаконосъобразно. Така поддържаните фактически твърдения за прекратяване на отношението по договор за управление с ответното дружество не кореспондират със заявеното искане до съда по иска по чл. 124 ГПК да се установи, че правоотношението по договора съществува. Отделно от това и очертаните оплаквания за нарушения при изразяване на волята за прекратяване на овластяването, противно записания формален извод на ищеца, не могат да бъдат основание за нищожност на решението, дори да се установят по делото. С исковата молба

на П. Т. са поддържани оплаквания за вземане на оспореното решение в нарушение на императивни разпоредби на ЗПП и ППЗПП, които оплаквания дори да се приемат за основателни, не обосновават нищожност на волеизявлението, а само евентуална негова незаконосъобразност. В този смисъл дадената от ищеца квалификация на решението като нищожно не следва и от твърденията по исковата молба, доколкото се атакува изявление, което и съобразно твърденията на ищеца е взето от компетентния орган – за избор и освобождаване на член на съвета на директорите на „Напоителни системи“ ЕАД. Липсата на фактически твърдения, които да обосновават интереса от търсената защита – липсата на твърдения, които да биха могли да доведат при установяването им по делото до твърдения от ищеца краен резултат - липса на валидна воля за прекратяване на мандатното му правоотношение, респективно да обосноват твърдения за основателност на предявените искове за съществуване на договорното отношение, сочи на недопустимост на предявения иск. Следва да бъде подчертано и че сам ищецът с твърденията си по сезиралата съда искова молба, а и по въззивната жалба, излага договорът му да е прекратен, респективно правоотношение по последния вече да не съществува, но поддържа да има интерес от исковите по причина, че прекратяването е незаконосъобразно, извършено в нарушение на публичния държавен интерес. Последните твърдения на ищеца според настоящия състав на съда изключват интереса му от иск за установяване съществуване на правоотношението.

Следва да бъде добавено, че от твърденията по исковата молба, а и от закона, ясно следва, че мандатното правоотношение е възникнало не въз основа на сочения с исковата молба договор за управление, а въз основа на акта на овластяване на едноличния собственик на капитала на „Напоителни системи“ ЕАД и е прекратено въз основа на оттегляне на овластяването, по която причина и за ищеца на допълнително основание липсва интерес от предявения иск за установяване съществуването на правоотношение въз основа на договор за възлагане на управление № РД 58-32 от 13.04.2021г. В този смисъл е и съдебната практика по определение № 234 от 06.06.2022г. по ч.т.д. 944/2022г. по описа на ВКС, ТК, I ТО, която се споделя от настоящия състав на съда.

Отделно от горното от служебна справка в публично достъпния ТР съдът установява на 10.02.2022г. да е извършено вписване на заличаването на

П. Т. Т. като член на съвета на директорите на „Напоителни системи“ ЕАД. Съобразно разясненията по т. 2 от ТР 1/2002г. на ОСГК на ВКС, ако решението касае подлежащо на вписване обстоятелство и вписването е извършено, интересът на ищеца за защита следва да бъде реализиран по реда на чл. 29 ЗТРРЮЛНЦ, а не чрез установителен иск по чл. 124 ГПК, за да може да бъде постигнат ефекта по чл. 30 ЗТРРЮЛНЦ по заличаване на вписаното обстоятелство, което е самостоятелно основание за извод за недопустимост на предявените иски по чл. 124 ГПК.

Както сочи ищецът, искът по чл. 29 ЗТРРЮЛНЦ предоставя защита на всяко трето лице с доказан по делото правен интерес. Иск по чл. 29 ЗТРРЮЛНЦ не е разгледан с обжалваното първоинстанционно решение. Независимо от последното и доколкото с последния иск ищецът се домогва да оправдае интереса си от предявения иск по чл. 124 ГПК следва да бъде добавено, че правният интерес като основна положителна предпоставка за допустимост на предявен иск по чл. 29 ЗТРРЮЛНЦ съобразно задължителните указания по т. 3 от ТР 1/2002г. на ОСГК на ВКС е винаги конкретен и следва и служебно да бъде проверяван от съда в хода на цялото съдебно производство. Правният интерес се преценява с оглед на правната защита, която ищецът би получил при уважаване на предявените от него иски, и как решението по последните ще се отрази на неговата правна сфера. Предвид нормата на чл. 30, ал. 1 ЗТРРЮЛНЦ последицата от уважен иск по чл. 29 ЗТРРЮЛНЦ е заличаване на вписването от Агенция по вписванията, което се извършва по реда на чл. 14 ЗТРРЮЛНЦ или по искане на заинтересовано лице или прокурора. С оглед нормата на чл. 8 от ЗТРРЮЛНЦ заличаването на вписването прекратява занапред действието на вписването. В последния смисъл, че заличаването при уважен иск по чл. 29 ЗТРРЮЛНЦ няма обратно действие, са и задължителните указания по ТР 1/2002г. на ОСГК на ВКС. В хипотезата на постановено решение по иски по чл. 29 ЗТРРЮЛНЦ, с което се установява несъществуването на вписано обстоятелство, за периода от извършване на вписването до заличаването му на основание влязлото в сила съдебно решение, третите добросъвестни лица могат да се позовават на вписаните обстоятелства. Последното следва, както от изричната разпоредба на чл. 10 ЗТРРЮЛНЦ, така и от задължителното тълкуване по ТР 1/2002г. на ОСГК на ВКС. По изложените от съда мотиви и единственият защитим интерес при предявен иск по чл. 29 ЗТРРЮЛНЦ е

заличаване за в бъдеще на вписаното в търговския регистър обстоятелство. Ищецът няма интерес от последната защита, доколкото по вече изложените доводи дори и не твърди пороци на решението, въз основа на което е извършено атакуваното вписване, които да могат да го квалифицират като нищожно, респективно да обосноват извод за вписване на несъществуващо обстоятелство по предявения иск по чл. 29 ЗТРРЮЛНЦ, на първо място. На второ място, заличаването на вписаното обстоятелство за в бъдеще няма да има директен ефект върху правната сфера на ищеца, доколкото овластяването и неговото оттегляне имат действие по отношение на третите добросъвестни лица след тяхното вписване, в която последна категория не попада ищецът. Ищецът няма признато от закона право да участва в управлението на ответното дружество, предвид на което и не може да обоснове интерес от атакуване на решенията за избор или освобождаване на член на СД с доводи за тяхната нищожност. Същият няма и интерес от заличаване на извършено вписване във връзка с неговото освобождаване като член на СД, в който смисъл е и практиката по решение № 311 от 06.02.2019г. по т.д. 2742/2017г. по описа на ВКС, ТК, II ТО и решение № 234 от 23.12.2016г. по т.д. 54/2016г. по описа на ВКС, ТК, I ТО, както и по решение 32 от 28.04.2010г. по т.д. 431/2009г. по описа на ВКС, I ТО и др.

В този смисъл е и съдебната практиката по определение № 50428/17.10.2022г. по ч.т.д. 1627/2022г. по описа на ВКС, ТК, I ТО, и определение № 50013/06.02.2023г. по ч.т.д. 283/2022г. по описа на ВКС, ТК, I ТО, както и цитираната в тях относима практика. С определенията не са допуснати до касация актове на САС, с които са потвърдени определения на първоинстанционния съд за прекратяване на производството по искове за установяване съществуване на правоотношение по договор за управление, аналогични на предявения по делото иск, като наред с общата преценка за наличие на основанията по чл. 280 ГПК, е извършено позоваване на утвърдила се съдебна практика по хипотези, достатъчно сходни с процесната, макар за дружества с организационна форма на ООД, доколкото страните по спора са аналогично обвързани единствено от мандатно правоотношение. Отчетено е съобразно формираната съдебна практика на ВКС, че лице, което не е съдружник, няма регламентирано от ТЗ "право" да бъде управител. Овластяването му за такъв може да бъде оттеглено по всяко време, без обвързване с основания за освобождаване / извод, основан на чл. 141, ал. 4

ТЗ /. Правата на управителя, който не е съдружник, произтичат от мандатното правоотношение и са ограничени в неговите рамки. В този смисъл, активната легитимация на управителя, който не е съдружник, да оспорва като порочно вписването на заличаването си като управител и вписването на нов управител, не би могла да бъде обоснована с "нарушаване" на гарантирано от закона "право", възстановимо по реда на така предявените иски, ако биха били основателни / решение № 234 от 23.12.2016 г. по т.д. № 54/2016 г. на I т.о. ВКС, решение № 247 от 11.01.2013 г. по т.д. № 46/2012 г. на II т.о. на ВКС /. ВКС е приел, че предвид специалната разпоредба на чл. 24, ал. 1 ЗПП обективната липса на обстоятелства, удовлетворяващи предвидените в разпоредбата основания за предсрочно прекратяване на мандатното правоотношение, би обусловила интерес единствено от осъдителен иск за обезщетяване на претърпени вреди и пропуснати ползи от неоснователно прекратяване, без да се засяга валидността на решението на принципала за оттегляне на овластяването / аналогично на правата на довереника по всеки един договор за поръчка, по който доверителят е оттеглил поръчката, без да е налице виновно неизпълнение от страна на довереника - чл. 287 – чл. 288 ЗЗД /.

По горните мотиви на съда обжалваният съдебен акт като недопустим следва на основание чл. 270, ал. 3, изр. 1-во ГПК да бъде обезсилен, а производството по делото по предявения недопустим иск прекратено.

При този изход на спора и на основание чл. 78, ал. 4 ГПК право на разноски има ответникът „Напоителни системи“ ЕАД. Претендира разноски само пред САС за представляването му от юрисконсулт, за което на основание чл. 78, ал. 4 ГПК ще му бъде присъден разход в размер на сумата 300 лв.

Мотивиран от горното, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решение № 1310 от 22.11.2022г. по т.д. 274/2022г. по описа на Софийски градски съд, ТО, VI – 12 с-в, и ПРЕКРАТЯВА ПРОИЗВОДСТВОТО ПО ДЕЛОТО.

ОСЪЖДА П. Т. Т., ЕГН *****, да заплати на „Напоителни системи“ ЕАД, ЕИК 831160078, на основание чл. 78, ал. 4 ГПК сумата 300 лв.

– разноси по делото.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните при условията на чл. 280 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____